

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Nds/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 4019200498
Dátum vydania rozhodnutia: 20.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4019200498.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: BILLA s. r. o., so sídlom Bajkalská 19/A, Bratislava, IČO: 31 347 037, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanej: Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky, so sídlom Botanická 17, Bratislava, IČO: 00 156 426, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. k.: 2322/2019 zo dňa 19.07.2019, vedenom na Krajskom súde v Nitre sp. zn. 11S/118/2019, o návrhu žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Bratislave, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrhu žalobkyne na prikázanie veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/118/2019 Krajskému súdu v Bratislave **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou Krajskému súdu v Nitre dňa 23. septembra 2019 domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej č. k. 2322/2019 zo dňa 19.07.2019, ktorým zmenila rozhodnutie Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Nitra č. j. 1114/2019 zo dňa 03.06.2019, ktorým bola účastníkovi konania - žalobkyni uložená pokuta 40.000,- eur podľa § 28 ods. 2 písm. o) v spojení s § 28 ods. 6 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov tak, že výšku uloženej pokuty ponechala v pôvodnej výške.

2. V žalobe žalobkyne bol obsiahnutý aj návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Bratislave, ktorý odôvodnila tým, že na Krajskom súde v Bratislave prebiehajú ďalšie konania (sp. zn. 5S/86/2018, sp. zn. 2S/312/2017, sp. zn. 5S/46/2018, sp. zn. 5S/42/2018, sp. zn. 5S/123/2018, sp. zn. 5S/3/2018 a sp. zn. 5S/25/2019), ktoré sú skutkovo i právne obdobné s podanou žalobou v tejto veci, pričom sídlo oboch účastníkov konania je v Bratislave a teda prejednaním veci na Krajskom súde v Bratislave by v súlade so zásadou hospodárnosti došlo k zníženiu nákladov spojených s uvedeným konaním a zároveň by sa zabránilo tomu, aby v rovnakom type konaní s obdobným skutkovým a právnym stavom vznikli pri rozhodovaní nedôvodné rozdiely, ktoré by boli zapríčinené tým, že by o veci

rozhodoval iný krajský súd. Žalobkyňa súčasne poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu z 13. decembra 2017, sp. zn. 6Nds/3/2017 a z 25. októbra 2017, sp. zn. 10Nds/11/2017, kde bolo návrhu na prikázanie veci na Krajský súd v Bratislave z totožných dôvodov vyhovené.

3. Žalovaná vo vyjadrení k návrhu žalobkyne na prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave uviedla, že posúdenie otázky, či sú splnené podmienky pre prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave ponecháva na rozhodnutie súdu. Poukázala však na to, že žalobkyňa vykonáva svoju činnosť v prevádzkarňach po celom území Slovenskej republiky, a v súčasnosti prebiehajú ma jednotlivých krajských súdoch viaceré konania, predmetom ktorých sú skutkovo a právne podobné otázky (napr. konanie vedené na Krajskom súde v Trnave sp. zn. 20S/102/2017, konanie vedené na Krajskom súde v Prešove sp. zn. 3S/6/2017 a 6S/26/2017, ako aj konanie vedené na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/140/2017). Podľa žalovanej ak by všetky tieto konania boli sústredené na jednom súde - Krajskom súde v Bratislave, došlo by k neúmernému zaťaženiu správneho kolégia tohto súdu. Skutočnosti uvádzané žalobkyňou podľa žalovanej nemajú charakter výnimočných okolností, ktoré by odôvodňovali prikázanie veci inému, než mieste príslušnému súdu, z dôvodu vhodnosti. V uvedenom kontexte poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu z 28. júna 2018, sp. zn. 8Nds/2/2018.

4. Podľa § 85 ods. 3 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“) vec možno prikázať inému správne súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. Účastníci konania majú právo sa vyjadriť k tomu, ktorému správne súdu by mala byť vec z dôvodu vhodnosti prikázaná, a tiež k dôvodom prikázania.

5. Podľa § 85 ods. 4 veta druhá S. s. p. o prikázaní veci inému krajskému súdu rozhoduje najvyšší súd.

6. Krajský súd v Nitre predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky návrh žalobkyne na prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave 21.01.2020.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd, ktorý rozhoduje o prikázaní veci inému krajskému súdu (§ 85 ods. 4 S. s. p.) prejednal návrh žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Bratislave a dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti.

8. Na úvod najvyšší súd konštatuje, že zásada perpetuatio fori zakotvená v § 9 ods. 1 veta druhá S. s. p. môže predstavovať prekážku riadneho poskytnutia súdnej ochrany v správnom súdnom konaní, a to najmä vtedy, ak by bolo vhodnejšie, aby vec prejednal a rozhodol iný ako príslušný súd alebo ak by inak príslušný správny súd vo veci nemohol (nebol schopný) konať. Na prekonanie uvedených prekážok slúži procesný inštitút prikázania veci (pozri Češka, Z. a kol. Občanské právo procesní. 1. vydání. Praha: Panorama, 1989, s. 88). Prikázanie veci sa v procesnej teórii označuje aj pojmom delegácia.

9. Podstata prikázania veci (delegácie) spočíva v presune prejednávanej veci z príslušného súdu na iný súd toho istého druhu. Delegácia tak predstavuje výnimku zo zásady zakotvanej v ustanovení § 9 ods. 1 veta prvá S. s. p., podľa ktorej konanie sa uskutočňuje na tom správne súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Prikázanie veci na prejednanie inému, než príslušnému súdu, znamená vždy zmenu (presun) miestnej príslušnosti súdu, nikdy nie vecnej alebo funkčnej príslušnosti, tým menej právomoci súdu. Preto súd rozhoduje o prikázaní veci vždy inému súdu toho istého druhu, tej istej inštalácie (napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 1. augusta 2011, sp. zn. 4Nd 192/2001).

10. O prikázaní veci môže súd rozhodnúť v ktoromkoľvek štádiu konania po tom, čo bola určená miestna príslušnosť súdu. Delegácia prichádza do úvahy v správne súdnom konaní pred krajským súdom a v konaní pred okresným súdom, nikdy nie v konaní pred kasačným súdom. Jej použitie nie je obmedzené na konania o určitej veci, preto možno tento inštitút využiť v každom správne súdnom konaní, bez ohľadu na to čo je jeho predmetom.

11. Podľa dôvodov, ktoré k prikázaniu veci (delegácii) inému než miestne príslušnému súdu vedú,

rozlišuje procesná teória delegáciu nutnú (propter necessitatem) a delegáciu vhodnú (propter utilitatem). Subdelegácia v Správnom súdnom poriadku nie je upravená.

12. Delegácia vhodná, predstavuje mimoriadny procesný inštitút, preto k prikázaniu veci inému než miestne príslušnému súdu z dôvodu vhodnosti, by malo dochádzať len výnimočne a zo závažných dôvodov, keďže delegácia predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, podľa ktorej nikomu nemožno odňať zákonného sudcu a príslušnosť súdu stanovuje zákon. Dôvody pre odňatie veci príslušnému správne súdu z dôvodu vhodnosti musia byť preto natoľko významné, aby dostatočným spôsobom odôvodňovali prelomenie citovaných ústavných princípov (pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 27. augusta 2008, sp. zn. 29Nd 227/2008).

13. Ďalej najvyšší súd uvádza, že podľa článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon. Podstatou práva na zákonného sudcu je, že príslušnosť súdu pre riešenie konkrétnej veci sa musí riadiť vopred stanovenými pravidlami, a že podľa vopred stanovených pravidiel sa musí odohrávať aj pridelenie veci konkrétnemu sudcovi alebo senátu v rámci takto určeného súdu. Zásada zákonného sudcu predstavuje jednu zo základných záruk nezávislého a nestranného súdneho rozhodovania v právnom štáte a podmienku riadneho výkonu tej časti verejnej moci, ktorá bola súdom ústavne zverená. Dodržanie všeobecných zákonných podmienok určenia príslušnosti súdu je zárukou toho, že nedôjde k svojvoľnému určovaniu príslušnosti súdu, ktorého cieľom by mohlo byť ovplyvnenie výsledku súdneho rozhodovania (pozri aj nález Ústavného súdu Českej republiky z 12. marca 2009, sp. zn. III. ÚS 529/08).

14. Ustanovenie § 85 ods. 3 S. s. p. o delegácii vhodnej preto musí byť vykladané reštriktívne a k rozhodnutiu o delegácii vhodnej by mal súd pristúpiť len na základe výnimočných okolností. Z uvedeného vyplýva, že súd pri rozhodovaní o delegácii vhodnej musí byť pevne spútaný základnými zásadami správneho súdneho procesu (právo na spravodlivý proces) a vo svojom rozhodovaní nepripúšťať voluntarizmus, naopak dôsledne prihliadať k mravným, sociálnym a etickým stránkam delegácie (rovnako Jirsa, J., Trebatický, P., Korbel, F. a kol. *Občanský soudní řízení. Soudcovský komentář. Kniha I. § 1-78g Občanského soudního řádu. 1. vydání. Praha: JUDr. Karel Havlíček, Havlíček Brain Team, 2014, s. 82*). Ak preto existujú pochybnosti o vhodnosti prikázania veci inému správne súdu, musí vedúci princíp práva na zákonného sudcu a príslušný súd vždy prevážiť, a súd nemôže návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vyhovieť.

15. Dôvody vhodnosti pre prikázanie veci (delegáciu) inému než miestne príslušnému správne súdu môžu byť v závislosti na predmete konania, účastníkoch konania či iných okolnostiach rôzne. Sú však nimi spravidla také okolnosti, ktoré umožňujú hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným, než miestne príslušným správne súdom. Vždy však záleží na individuálnych okolnostiach prejednávanej veci, ktoré súd pri svojom rozhodovaní musí zvážiť a prihliadnuť k nim. V zmysle rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky možno prihliadnuť najmä na mimoriadne pomery účastníka konania, ako sú pohlavie, vek, zdravotný stav, rodinné pomery a pod. (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. decembra 2009, sp. zn. I. ÚS 379/09). Obdobne, pomery účastníka konania, ktoré môžu byť dôvodom pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, vidí aj Najvyšší správny súd Českej republiky najmä v okolnostiach sociálneho a zdravotného charakteru, ktorými sú napríklad starostlivosť o dieťa alebo o bezmocnú osobu, tehotenstvo, zlý zdravotný stav alebo invalidita (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. decembra 2016, sp. zn. Nad 283/2016).

16. Naopak, dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti nemôže byť nesúhlas s konkrétnym postupom príslušného súdu alebo predpoklad kladného rozhodnutia iným súdom (rovnako Horváth, E., Andrášiová, A. *Civilný sporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2015, s. 97*). Tiež skutočnosť, že miestne príslušný správny súd je viac zaťažovaný, či pomalší vo vybavovaní vecí, je síce objektívnou skutočnosťou, no nemôže byť dôvodom pre prikázanie veci inému správne súdu z dôvodu vhodnosti. Organizácia súdnictva a vyriešenie personálnych problémov v obsadení súdov je záležitosťou štátu, na ktorom je, aby súdnictvo organizoval tak, aby boli napĺňané

princípy práva na spravodlivý proces (nález Ústavného súdu Českej republiky z 30. apríla 2008, sp. zn. III. ÚS 2853/07). Ani samo priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov na žiadosť podľa § 166 ods. 1 S. s. p. nie je dôvodom pre delegovanie veci na správny súd, v ktorom má žalobca bydlisko alebo sídlo (rovnako rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29Nd 333/2007).

17. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsiahlu rozhodovaciu prax Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, v zmysle ktorej bol dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti napríklad dlhodobo nepriaznivý stav žalobcu, ktorý zodpovedá plnej invalidite (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 20. apríla 2006, sp. zn. Nad 11/2006), invalidita alebo ťažké zdravotné postihnutie žalobcu (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. decembra 2016, sp. zn. Nad 283/2016, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 22. mája 2018, sp. zn. Nad 104/2018) taktiež to, že žalobca sa po podaní žaloby presťahoval viac ako 400 km od miestne príslušného správneho súdu a je nemajetný (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. februára 2014, sp. zn. Nad 6/2014). S prihliadnutím na individuálne okolnosti danej veci videl Najvyšší správny súd Českej republiky skutočnosť, že žalobca a všetci navrhnutí svedkovia majú bydlisko v obvode súdu, na ktorý má byť vec delegovaná ako dôvod na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 17. septembra 2015, sp. zn. Nad 225/2015).

18. Naopak nebol podľa Najvyššieho správneho súdu Českej republiky dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti sám o sebe trest odňatia slobody žalobcu, a to aj v prípade, ak sa jedná o trest odňatia slobody na doživotie (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 12. apríla 2006, sp. zn. Nad 12/2006), sám o sebe vyšší vek žalobcu (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 13. novembra 2014, sp. zn. Nad 430/2014), nespokojnosť žalobcu s postupom sudcu v konaní o prejednávanej veci (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 8. októbra 2003, sp. zn. Nad 88/2003, zo 6. decembra 2012, sp. zn. Nad 103/2012), očakávanie žalobcu, že iný správny súd bude vo veci rozhodovať pre žalobcu priaznivejšie alebo rýchlejšie - fakticky prednostne (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 23. januára 2013, sp. zn. Nad 3/2013, zo 7. februára 2013, sp. zn. Nad 5/2013, z 12. júna 2013, sp. zn. Nad 24/2013, z 27. novembra 2013, sp. zn. Nad 48/2013, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 28. novembra 2016, sp. zn. Nad 230/2016), to, že o veci má rozhodovať ten správny súd, ktorý je vo veci žalovaným orgánom verejnej správy (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 28. marca 2013, sp. zn. Nad 97/2012) alebo to, že nepríslušný súd sa v minulosti zaoberal správnu žalobou žalobcu s obdobnou problematikou (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. júna 2013, sp. zn. Nad 25/2013). Taktiež skutočnosť spočívajúcu v rozhodovaní väčšieho množstva skutkovo obdobných vecí (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 30. apríla 2014, sp. zn. Nad 134/2014), či to, že právny zástupca žalobcu má sídlo mimo obvodu miestne príslušného súdu (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 30. marca 2017, sp. zn. Nad 115/2017) alebo to, že žalobca vzniesol návrh na vypočutie svedkov, ktorí majú bydlisko mimo obvodu mieste príslušného súdu, Najvyšší správny súd Českej republiky nepovažoval za dôvody na prikázanie veci inému správne súdu z dôvodu vhodnosti (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. marca 2018, sp. zn. Nad 42/2018).

19. K návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti súd vždy vyzve účastníkov správneho súdneho konania aby sa k nemu vyjadrili (Z I s. 504). Ich vyjadrenie k návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti treba chápať ako realizáciu ich procesného práva, ktoré má len konzultatívnu povahu a prikazujúci súd nezaväzuje, aj ak by s delegáciou súhlasili, resp. nesúhlasili všetci účastníci správneho súdneho konania (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 12. augusta 2007, sp. zn. 25Nd 230/2007). Vyjadrenia účastníkov správneho súdneho konania však majú nemalý význam pre správny súd, ktorý musí pri rozhodovaní o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti prihliadať na vhodnosť tohto postupu i z pohľadu pomerov ďalších účastníkov konania (Zahradníková, R. a kol. Civilní právo procesní. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 75). Delegácia totiž nesmie navodiť stav, ktorý by sa v pomeroch niektorého z účastníkov konania prejavil zásadne nepriaznivo; to platí i v správnom súdnom procese.

20. O prikázaní veci z dôvodu vhodnosti rozhoduje súd uznesením (§ 147 ods. 1 písm. a) S. s. p.). Toto uznesenie by malo vždy obsahovať riadne odôvodnenie a to z toho dôvodu, aby bola vylúčená svojvôľa pri určovaní miestne príslušného správneho súdu, ktorá vedie k porušeniu práva na zákonného sudcu. Podľa najvyššieho súdu je preto nevyhnutné aby každé rozhodnutie súdu, ktoré mení zákonom stanovenú a založenú miestnu príslušnosť súdu bolo preskúmateľným spôsobom odôvodnené (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky z 2. marca 2010, sp. zn. IV. ÚS 2488/09). Súd v rozhodnutí musí predovšetkým presvedčivo uviesť, na základe akých skutočností boli konkrétne podmienky pre delegovanie veci naplnené, respektíve nenaplnené. Potreba dôsledného a kvalitného odôvodnenia rozhodnutia o delegácii vystupuje do popredia tým viac v prípadoch, keď niektorý z účastníkov správneho súdneho konania s prikázaním veci nesúhlasí. Súd v tomto prípade musí v odôvodnení rozhodnutia venovať zvláštnu pozornosť a dôkladne reagovať na všetky relevantné námietky (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky zo 17. októbra 2017, sp. zn. IV. ÚS 2672/17).

21. Úlohou najvyššieho súdu v tejto veci je posúdiť, či sú dané dôvody pre výnimočné použitie inštitútu vhodnej delegácie a rozhodnúť, či by konanie na Krajskom súde v Bratislave bolo z komplexného pohľadu na vec hospodárnejšie, rýchlejšie a spoľahlivejšie než na miestne príslušnom Krajskom súde v Nitre.

22. Žalobkyňa v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti uvádza ako dôvody pre delegáciu veci na Krajský súd v Bratislave to, že v súčasnosti medzi ňou a žalovanou prebiehajú na Krajskom súde v Bratislave ďalšie konania (sp. zn. 2S/312/2017, sp. zn. 5S/86/2018, sp. zn. 5S/46/2018, sp. zn. 5S/42/2018, sp. zn. 5S/123/2018, sp. zn. 5S/3/2018 a sp. zn. 5S/25/2019), ktoré sú skutkovo a právne obdobné s prípadom, ktorý popisuje v žalobe v prejednávanej veci. S poukazom na sídlo oboch účastníkov konania v Bratislave by prejednaním veci na Krajskom súde v Bratislave podľa žalobkyne v súlade so zásadou hospodárnosti konania taktiež došlo k zníženiu nákladov spojených s uvedeným konaním (napr. k zníženiu nákladov na cestovné) a zároveň by sa zabránilo tomu, aby v rovnakom type konaní s obdobným skutkovým a právnym stavom vznikli pri rozhodovaní nedôvodné rozdiely, ktoré by boli zapríčinené tým, že by o veci rozhodol iný krajský súd. Žalovaná ponechala rozhodnutie na úvahe najvyššieho súdu, pričom mala za to, že skutočnosti uvádzané žalobkyňou nemajú charakter výnimočných okolností, ktoré by odôvodňovali prikázanie veci inému než miestne príslušnému súdu.

23. Najvyšší súd uvádza, že stanovenie § 85 ods. 3 S. s. p., predstavuje právnu normu, ktorá explicitne nedefinuje, za akých podmienok súd rozhodne o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti na iný správny súd. Uvedené ustanovenie je možné preto považovať za právnu normu s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, teda patrí k právnym normám, ktorých hypotéza nie je určená priamo právnym predpisom, a ktorá tak ponecháva správne súdu, aby podľa vlastnej úvahy v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého vopred neobmedzeného okruhu konkrétnych okolností. Zákon síce ponechal najvyššiemu súdu širokú možnosť uváženia, avšak táto úvaha musí vždy zodpovedať zisteným skutkovým okolnostiam a musí byť logickým vyústením riadneho hodnotenia skutkových zistení.

24. Najvyšší súd dôvody, ktoré uviedla žalobkyňa v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Bratislave, posudzoval podľa svojej vlastnej úvahy každý jednotlivito ako aj všetky vo vzájomnej súvislosti, pričom vzal do úvahy najmä to, že pri posudzovaní splnenia zákonných predpokladov na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti sa spravidla jedná o kombináciu niekoľkých rozhodných skutočností, ktorým súd musí priradiť konkrétnu mieru relevancie a učiniť záver o tom, či tieto podmienky sú spôsobilé privodiť hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným, než miestne príslušným správne súdom.

25. Najvyšší súd uvádza, že sama skutočnosť, že sídlo, bydlisko alebo miesto podnikania účastníkov správneho súdneho konania sa nachádza mimo obvodu miestne príslušného súdu, nie je natoľko výnimočná, aby v nej bolo možné vidieť dôvod pre prikázanie veci, najmä ak nie je súdu zrejmé, že účastník konania sa nemôže pre nejaké závažné dôvody dostaviť na prejednanie veci na miestne

príslušný súd (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 12. júna 2014, sp. zn. 25Nd 192/2014). To platí i v prípade faktického sídla, bydliska alebo miesta podnikania účastníkov správneho súdneho konania. Tiež skutočnosť, že medzi miestom sídla, bydliska alebo miesta podnikania účastníkov správneho súdneho konania a miestom sídla miestne príslušného správneho súdu existuje väčšia vzdialenosť, alebo je cesta k miestne príslušnému správemu súdu spojená s nákladmi na dopravu, nie je bez ďalšieho dôvodom pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, hoci zaiste ovplyvňuje výšku cestovných nákladov účastníkov správneho súdneho konania (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 10. januára 2012, sp. zn. 4Nd 405/2011 a sp. zn. 4Nd 319/2011, Najvyššieho súdu Českej republiky zo 16. septembra 2013, sp. zn. 32Nd 192/2013).

26. Ak žalobkyňa v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti stroho tvrdí, že jej sídlo a sídlo žalovanej sa nachádzajú mimo územného obvodu miestne príslušného Krajského súdu v Nitre, teda v územnom obvode Krajského súdu v Bratislave, čo ovplyvní aj výšku cestovných nákladov účastníkov správneho súdneho konania, s poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k názoru, že tento dôvod nie je natoľko závažný, aby odôvodňoval prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu vhodnosti.

27. Relevanciu nemožno priznať ani skutočnosti, že právny zástupca žalobkyne má taktiež sídlo v Bratislave, teda v územnom obvode Krajského súdu v Bratislave, keďže situácia, kedy má právny zástupca žalobcu sídlo v obvode iného než miestne príslušného súdu je v správnom súdnom konaní celkom obvyklá. Ak by súd pripustil delegáciu z tohto dôvodu, umožnil by žalobcom v správnom súdnom konaní, aby si spoločne s voľbou svojho právneho zástupcu volili podľa svojej ľubovôle aj miestne príslušný súd, čo by podľa súdu viedlo k neakceptovateľnému prelomeniu ústavného princípu zákonného sudcu a to aj s ohľadom na právo žalovaného orgánu verejnej správy na zákonného sudcu (pozri aj uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 30. marca 2017, sp. zn. Nad 115/2017). Navyiac, najvyšší súd zo súdneho spisu zistil, že žalobcu zastupuje advokátske spoločenstvo s viacerými advokátmi, z čoho možno vyvodiť, že na prípadných úkonoch v jednotlivých veciach, ktoré žalobca uvádza ako obdobné veci, sa nemusí nutne zúčastňovať ten istý advokát, ale bude mať k dispozícii aj ďalších substitútov s patričnou znalosťou konkrétnej veci (obdobne nález Ústavného súdu Českej republiky z 11. apríla 2017, sp. zn. I. ÚS 959/17).

28. Rovnako v danej veci podľa najvyššieho súdu nemožno prihliadnuť ani na skutočnosť, spočívajúcu v tom, že žalobkyňa vystupuje vo viacerých typovo obdobných konaniach so žalovanou na Krajskom súde v Bratislave (pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 25. marca 2015, sp. zn. 25Nd 70/2015). Uvedená skutočnosť podľa najvyššieho súdu nie je podkladom pre racionálny záver, že by týmto postupom bolo dosiahnuté hospodárnejšie, rýchlejšie či po skutkovej stránke spoľahlivejšie prejednanie veci než na Krajskom súde v Nitre. Presvedčenie žalobkyne o tom, že prejednanie vecí na totožnom súde zabezpečí jednotnosť rozhodovania v obdobných skutkových a právnych otázkach je len jej subjektívnym očakávaním, bez konkrétneho odôvodnenia či faktických argumentov a nemôže byť okolnosťou, ktorá odôvodňuje prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti (rovnako aj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 20. septembra 2017, sp. zn. 26Nd 340/2017). Navyiac, Správny súdny poriadok (S. s. p.) zakotvuje dostatočné mechanizmy ako predchádzať nejednotnému rozhodovaniu správnych súdov alebo nejednotnosť rozhodovania správnych súdov naprávať (napr. § 20 S. s. p. - sledovanie a vyhodnocovanie právoplatných rozhodnutí správnych súdov najvyšším súdom, prijímanie stanovísk k rozhodovacej činnosti správnych súdov najvyšším súdom; § 22 S. s. p. - rozhodovanie o kasačných sťažnostiach vo veľkom senáte).

29. Ďalej najvyšší súd zdôrazňuje, že miestna príslušnosť v správnom súdnom konaní sa vo všeobecnosti spravuje sídlom prvoinštančného orgánu verejnej správy, teda miestne príslušným súdom je v zmysle § 13 ods. 1 S. s. p. krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni. Pri rozhodovaní o delegácii je vždy vhodné, aby sa správny súd náležite vysporiadal aj s dôvodmi úpravy miestnej príslušnosti. Pritom je však treba mať vždy na zreteli, že miestna príslušnosť správneho súdu, ktorý má vec prejednať predstavuje zásadu základnú, a prípadná delegácia príslušnosti inému správemu súdu je len výnimkou z tejto zásady, ktorú je potrebné vykladať vždy zužujúco.

30. Z dôvodovej správy k Správneému súdneému poriadku (S. s. p.), jej Osobitnej časti, k § 13, vyplýva, že uvedená koncepcia miestnej príslušnosti v správneému súdnictve bola zákonodarcom zvolená z dôvodu procesnej ekonómie, s cieľom prispieť k zrýchleniu správnych súdnych konaní rovnomernejším rozložením nápadu agend na všetky krajské súde. Prikázanie prejednávanej veci z dôvodu vhodnosti bez závažných dôvodov, by preto bolo popretím úmyslu zákonodarcu, na ktorom vybudoval miestnu príslušnosť v správneému súdnictve.

31. Napokon, podľa najvyššieho súdu, by ani z hľadiska procesnej ekonómie, resp. hospodárnosti, ktorou dôvodí svoj návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti žalobkyňa, delegácia v uvedenej veci nepredstavovala žiadny prínos, keďže rozhodnutie vo veci by sa nestalo procesne jednoduchším ani menej náročnejším. V tejto súvislosti dáva najvyšší súd do pozornosti aj to, že pojem hospodárnosti konania nie je možné vzťahovať len k trovám konania, ktoré vzniknú účastníkom konania, ale je potrebné naň nahliadať z pohľadu celého konania a predovšetkým ho vykladať v úzkej súvislosti s pojmom rýchlosť konania, ako aj inými dôležitými dôvodmi pre delegáciu vhodnú (viď uznesenie Najvyššieho správneého súdu Českej republiky z 2. februára 2014, sp. zn. Nad 66/2014).

32. Okolnosti, ktoré žalobkyňa uviedla v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave, v podstate spočívajú v strohom konštatovaní, že sídlo žalobkyne a sídlo žalovanej sa nachádzajú v Bratislave, teda v obvode Krajského súdu v Bratislave, na ktorom žalobkyňa so žalovanou už vystupuje vo viacerých typovo obdobných konaniach a teda prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave tak zabezpečí jednotnosť rozhodovania v obdobných veciach. Táto argumentácia, podľa názoru najvyššieho súdu, nemá natoľko mimoriadnu a vážnu povahu, aby odôvodňovala výnimku z ústavnej požiadavky, podľa ktorej, nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že žalovaná neprejavila nesúhlas s prikázáním veci Krajskému súdu v Bratislave.

33. Na záver najvyšší súd uvádza, že žalobkyňa poukázala na dve rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (vo veci vedenej pod sp. zn. 6Nds/3/2017 a pod sp. zn. 10Nds/11/2017), v ktorých rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky o prikázaní veci Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu vhodnosti, pričom uvedené konania sa týkali tých istých účastníkov konania a tých istých dôvodov na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti s tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v oboch prípadoch vec prikázal Krajskému súdu v Bratislave.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 13. decembra 2017, sp. zn. 6Nds/3/2017, rovnako, pri takmer totožných tvrdeniach žalobcu v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti ako v prejednávanej veci, vyvodil, že sú splnené dôvody na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti a to predovšetkým so zreteľom na to, že sídlom oboch účastníkov konania je Bratislava, s prikázáním veci súhlasila aj žalovaná a na Krajskom súde v Bratislave sú vedené ďalšie konania medzi tými istými účastníkmi konania v obdobnej veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti tiež poukázal na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave predtým, ako postúpil vec vykonal v prejednávanej veci procesné úkony, čím taktiež nesporne došlo k založeniu jeho miestnej príslušnosti.

35. Najvyšší súd dodáva, že pre určenie miestnej príslušnosti v správneému súdnictve sú v zmysle § 9 ods. 1 veta druhá S. s. p. rozhodujúce okolnosti v dobe začatia konania. Konanie sa v správneému súdnictve začína doručením žaloby (návrhu) súdu (§ 31 ods. 1 S. s. p.). Ak preto súd skúma miestnu príslušnosť, musí ju posudzovať vždy spätne ku dňu začatia konania a pre prípadné rozhodnutie o miestnej príslušnosti platí, že rozhodujúci je vždy stav konania, kedy bolo konanie začaté. Miestna príslušnosť takto určená trvá až do skončenia konania. Tým sa vyjadruje zásada perpetuatio fori, alebo zásada trvania súdnej príslušnosti, ktorá znamená, že súdna príslušnosť raz určená trvá až do skončenia konania bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú rozhodné pre určenie príslušnosti (tiež uznesenie Najvyššieho správneého súdu Českej republiky z 10. októbra 2007, sp. zn. Nad 13/2007). Uvedené tvrdenie je navyše v rozpore s najnovšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej výzva správneého súdu žalovanému orgánu verejnej správy na vyjadrenie sa k správnej

žalobe, výzva na zaplatenie súdneho poplatku či priznanie odkladného účinku správnej žaloby nie sú úkony správneho súdu, ktorými môže dôjsť k zmene zákonom stanovenej miestnej príslušnosti správneho súdu (R 7/2018).

36. Vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2017, sp. zn. 10Nds/11/2017 najvyšší súd uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe takmer totožných tvrdení žalobkyne v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti len stroho skonštatoval, že z okolností uvedených žalobcom vyplýva, že prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave je v záujme zabezpečenia hospodárnosti konania i jeho zrýchlenia a to bez toho, aby svoj právny názor bližšie zdôvodnil, hoci svojím rozhodnutím zmenil zákonom stanovenú miestnu príslušnosť správneho súdu a prelomil tým základnú zásadu správneho súdneho procesu - právo na zákonného sudcu a súd.

37. Na základe uvedeného, podľa najvyššieho súdu, v posudzovanom prípade také závažné a výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali prikázanie veci inému než miestne príslušnému súdu z dôvodu vhodnosti, nie sú dané, preto najvyšší súd podľa § 85 ods. 3 S. s. p. návrh žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave zamietol, majúci na zreteli, že ak by rozhodol o delegácii veci na iný správny súd, bez toho aby na to boli splnené podmienky podľa § 85 ods. 3 S. s. p., porušil by tým ústavne zaručené právo zakotvené v článku 36 Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje inštitucionálnu záruku práva na spravodlivý proces (nález Ústavného súdu Českej republiky zo 7. októbra 1996, sp. zn. IV. ÚS 222/96).

38. Pre úplnosť súd uvádza, že toto rozhodnutie nebráni v opätovnom podaní návrhu (podnetu) na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, ak sa zmení procesná situácia, či nastanú nové závažné okolnosti odôvodňujúce tento postup. Opakované podanie žiadosti na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti za totožných procesných a skutkových okolností však predstavuje prekážku veci rozhodnutej (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 28. augusta 2005, sp. zn. 21Nd 127/2005).

39. Záverom najvyšší súd uvádza, že senát správneho kolégia „8S“ sa totožnou právnou otázkou totožných účastníkov už zaoberal vo svojom uznesení z 28. júna 2018, sp. zn. 8Nds/2/2018, pričom dospel k totožnému záveru.

40. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 147 ods. 2 S. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.